

**ASSORME
VOLUNTARIAT**

PLA VOLUNTARIAT

ASSOCIACIÓ DE PERSONES DE MENORCA (ASSORME)

ÍNDEX

1. El voluntariat en l'Associació de Persones Sordes de Menorca
 - 1.1 Presentació de l'Associació de Persones Sordes de Menorca
 - 1.2 Antecedents i repàs històric
2. Voluntariat (segons Llei 11/2019, de 8 de març, de voluntariat de les Illes Balears)
 - 2.1 Definició de voluntariat
 - 2.2 Perfil de voluntariat
 - 2.3 Limitacions de voluntariat
 - 2.4 Tipus de voluntariat
 - 2.5 Drets i deures del voluntariat
3. Model de gestió de voluntariat
 - 3.1 Captació de voluntariat
 - 3.2 Entrevista de voluntariat
 - 3.3 Incorporació del voluntariat
 - 3.4 Acompanyament del voluntariat
 - 3.5 Reconeixement del voluntariat
 - 3.6 Desvinculació
4. Aspectes legals
 - 4.1 Marc jurídic autonòmic específic de voluntariat
 - 4.2 Assegurança de voluntariat
5. Annexes
 - 5.1 Manual acollida del voluntari
 - 5.2 Entrevista inicial
 - 5.3 Contracte de voluntariat
 - 5.4 Contracte de voluntariat – delegat tutelar
 - 5.5 Certificat de voluntariat
 - 5.6 Escrit de desvinculació
 - 5.7 Protecció de dades
 - 5.8 Drets d'imatge
 - 5.9 Compromís confidencialitat
 - 5.10 Petició de voluntariat
 - 5.11 Autorització menor d'edat
 - 5.12 Pòlissa d'assegurança

1. EL VOLUNTARIAT EN L'ASSOCIACIÓ DE PERSONES SORDES DE MENORCA

1.1 Presentació de l'Associació de Persones Sordes de Menorca

L'Associació de Persones Sordes de Menorca (ASSORME) és una Organització No Governamental (ONG), sense ànim de lucre i d'àmbit insular, que va ser fundada l'any 1998, a iniciativa d'un grup de persones sordes, oberta a la participació de famílies, professionals i amics de les persones sordes.

ASSORME pertany en la xarxa de moviment associatiu de persones sordes, és membre de la Confederació Estatal de Persones Sordes (CNSE), a través de la Federació de Persones Sordes de les Illes Balears (FSIB). Així mateix, forma part del Patronat de la Fundació per a Persones amb Discapacitat de Menorca (FPDM).

Les finalitats d'ASSORME, que es recullen en els estatuts pels quals es regeix, és contribuir a la igualtat d'oportunitats per a les persones sordes i també eliminar les barreres de comunicació i accés a la informació, a través d'activitats i serveis específics per a aconseguir la plena participació i inclusió en la societat.

MISSIÓ

Representar, millorar i defensar els drets de les persones sordes i del seu entorn amb l'objectiu de promoure la normalització i la visibilitat, reivindicar l'ús de la llengua de signes i enfortir el moviment associatiu per a aconseguir la seva plena inclusió en la societat.

VISIÓ

Ser l'entitat de referència a Menorca per a les persones sordes i el seu entorn amb propostes i projectes enfocats a aconseguir la seva plena inclusió en la societat, la normalització lingüística i l'accessibilitat universal, potenciar un moviment associatiu unit i amb una identitat compartida.

VALORS

PLURALITAT: Respectar la diferència i les diverses característiques de totes les persones sordes.

INCLUSIÓ: Aconseguir la plena capacitat de participació en la societat i la igualtat de drets de totes les persones sordes.

VISIBILITAT I AUTONOMIA: Insistir que les persones sordes estiguin en primer pla i siguin les responsables d'analitzar i prendre les seves pròpies decisions.

ASSORME
VOLUNTARIAT

IDENTITAT: Afermar els valors, actituds, percepcions, pensaments i accions associats amb la comunitat lingüística usuària de la llengua de signes espanyola i al sentiment de pertinença a aquesta comunitat.

COL·LABORACIÓ: cooperar conjuntament amb el moviment associatiu i altres grups d'interès principals per a aconseguir els nostres objectius.

1.2 Antecedents i repàs històric

El voluntariat ha estat clau en el moviment associatiu; moltes de les associacions actuals varen néixer gràcies al treball voluntari.

Concretament, ASSORME sorgeix del voluntariat adreçat a l'atenció de les persones sordes i de les seves famílies a nivell insular.

A dia d'avui, ASSORME continua funcionant, en part, a la dedicació voluntària de la seva junta directiva i, en part, al suport del personal laboral d'ASSORME i de la Fundació per a Persones amb Discapacitat de Menorca (FPDM).

2. VOLUNTARIAT (segons Llei 11/2019, de 8 de març, de voluntariat a les Illes Balears)

2.1 Definició de Voluntariat

La Llei 11/2019, de 8 de març, de Voluntariat a les Illes Balears, assenyalava en l'article 3:

S'entén per voluntariat el conjunt d'activitats d'interès general desenvolupades per persones físiques i que reuneixin els requisits següents:

- Que tinguin caràcter solidari i altruista.
- Que tinguin una realització lliure i voluntària.
- Que es duguin a terme sense contraprestació econòmica o material, sense perjudici del possible rescabament de les despeses que l'acció voluntària els pugui ocasionar, si ho acorden així en el document de compromís.
- Que es desenvolupin en el si d'una entitat de voluntariat, d'acord amb els seus programes de voluntariat.
- Que tinguin caràcter complementari de les accions desenvolupades per les administracions, sense substituir les seves obligacions.
- En cap cas poden substituir ni amortitzar llocs de feina remunerats.

També tenen la consideració d'activitats de voluntariat les següents:

ASSORME
VOLUNTARIAT

- Les accions concretes i específiques, sempre que es facin en el si d'una entitat de voluntariat en el marc d'un programa de voluntariat.
- Les que es desenvolupin mitjançant les tecnologies de la informació i comunicació que no requereixin presència física de les persones voluntàries a les entitats de voluntariat.

No tenen consideració d'activitats de voluntariat:

- Les aïllades i esporàdiques, periòdiques o no, desenvolupades al marge d'entitats de voluntariat.
- Les desenvolupades per raons familiars, d'amistat o bon veïnatge.
- Les desenvolupades en virtut d'una relació laboral, funcional, mercantil o de qualsevol altra denominació en què hi hagi una contraprestació econòmica; tampoc les activitats derivades d'obligacions jurídiques o de mesures judicials.
- Les beques, amb contraprestació econòmica o sense, en que l'objectiu principal sigui la formació.
- Els treballs de col·laboració socials emmarcats de foment de l'ocupabilitat.
- Les pràctiques no laborals i les pràctiques acadèmiques.

S'entén per activitats d'interès general, de conformitat amb la llei esmentada, les accions que contribueixin a la millora de la qualitat de vida de les persones i la societat en general, i a protegir i conservar l'entorn, per tal de construir una societat més justa i solidària, en els següents àmbits:

- Social
- Internacional de cooperació al desenvolupament
- Ambiental
- Cultura
- Esportiu
- Educatiu
- Sociosanitari
- D'oci i temps lliure
- Comunitari
- Protecció civil

2.2 Perfil de voluntariat

La Llei 11/2019, de 8 de març, de Voluntariat a les Illes Balears, assenyala en l'article 4.a) que es defineixen com a persones voluntàries aquelles persones físiques que, mogudes entre d'altres coses per l'altruisme i la voluntat de transformació, decideixen participar en projectes de voluntariat desenvolupats per entitats privades sense ànim de lucre, amb les quals formalitzen el compromís que dona origen als drets i deures que s'estableixen en aquesta llei.

Les persones menors d'edat poden tenir la condició de persones voluntàries sempre que es respecti el seu interès superior i es compleixin els requisits següents:

- Les persones majors de 16 anys i menors de 18 han de tenir el consentiment dels seus progenitors, tutors o representants legals.
- Les persones menors de 16 anys i majors de 14, per poder desenvolupar accions de voluntariat, han de tenir l'autorització expressa dels seus progenitors, tutors o representants legals.
- Les persones menors d'edat que participen en programes de voluntariat han de disposar sempre d'una persona referent adulta responsable del programa.

2.3 Limitacions de voluntariat

En relació amb els programes de voluntariat en què les persones destinatàries siguin menors d'edat, és un requisit per fer voluntariat no haver estat condemnat per una sentència ferma pels delictes contra la llibertat sexual o el tràfic i l'explotació de menors. Aquest fet s'ha d'acreditar mitjançant l'aportació d'una certificació negativa del Registre Central de Delinqüents Sexuals, i sempre d'acord amb la normativa específica de protecció de menors vigent en cada moment.

2.4 Tipus de voluntariat

La Llei 11/2019, de 8 de març, de Voluntariat a les Illes Balears (annex 1), a l'article 8, distingeix tres tipus de voluntariat:

- Voluntariat presencial: el que es desenvolupa en persona participant de manera física en programes de durada continuada en el temps.
- Voluntariat no presencial: el que es desenvolupa de manera no presencial en una entitat de voluntariat mitjançant les tecnologies de la informació i la comunicació en el qual la persona voluntària participa activament en un programa concret de gestió de la comunicació, formació, gestió de l'entitat o millora de la visibilitat d'aquesta.
- Voluntariat puntual o esporàdic: el que es desenvolupa en el marc d'un programa de voluntariat d'una entitat les accions previstes del qual són puntuals i no continuades en el temps.

2.5 Drets i deures del voluntariat

Drets:

ASSORME
VOLUNTARIAT

- a) Rebre durant la seva participació en el programa de voluntariat i de manera regular informació, formació, orientació i suport per part de l'entitat de voluntariat. Al mateix temps, tenen dret a rebre els mitjans necessaris per desenvolupar l'acció voluntària.
- b) Ser tractades amb respecte i sense cap tipus de discriminació, respectant-ne la llibertat, la dignitat, la intimitat i les creences.
- c) Participar activament en l'entitat de voluntariat en què s'integren segons les seves normes d'organització internes, que han de garantir, en tot cas, la participació de les persones voluntàries en l'elaboració, el disseny, l'execució i l'avaluació dels programes de voluntariat en les quals prenen part.
- d) Estar assegurats pels riscos a què puguin estar exposades en la realització de la seva acció de voluntariat, incloent-hi possibles responsabilitats civils a tercers.
- e) Signar el document de compromís en què s'acorden les condicions de la seva acció voluntària que, com a mínim, ha de contenir el nom del programa, l'horari, les funcions, la durada i la sol·licitud o no del reemborsament de les despeses derivades del desenvolupament de l'acció voluntària.
- f) Disposar d'una acreditació identificativa de la seva condició de voluntari o voluntària davant tercers i obtenir un certificat de la seva participació en els programes.
- g) Sol·licitar a l'entitat de voluntariat a la qual pertanyi que faci les gestions oportunes per acreditar les competències adquirides en el desenvolupament de la seva acció de voluntariat, mitjançant els procediments que s'estableixin.
- h) Rebre el respecte i el reconeixement pel valor social de la seva contribució.
- i) Sol·licitar el reemborsament de les despeses derivades del desenvolupament de l'acció voluntària, si s'ha establert d'aquesta manera en el document de compromís.
- j) Tenir la garantia que les seves dades de caràcter personal seran tractades i protegides d'acord amb el que estableix la legislació vigent en cada moment en matèria de protecció de dades, especialment el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades.
- k) Desvincular-se de la tasca voluntària en el moment que ho considerin convenient, avisant amb antelació.

Deures:

- a) Complir els acords establerts en el document de compromís signat amb l'entitat voluntària i participar activament en els espais i mitjans que l'entitat tingui previst amb l'objectiu de coordinar els diferents programes.
- b) Participar en les formacions previstes per l'entitat de voluntariat.
- c) Mantenir la confidencialitat de les informacions rebudes i conegudes en el desenvolupament de l'acció voluntària.
- d) Rebutjar qualsevol contraprestació econòmica o material que els puguin oferir les persones destinatàries o tercers.
- e) Actuar de manera diligent, responsable i solidària.
- f) Tenir cura i fer un bon ús dels materials o equips posats a la seva disposició.
- g) Respectar els drets de les persones destinatàries del programa i de la resta de persones.
- h) Utilitzar de manera adequada la identificació que les acredita com a persones voluntàries.
- i) Complir les mesures de seguretat, higiene i salut establertes en el programa de l'entitat.
- j) Seguir les instruccions de l'entitat de voluntariat que tinguin relació amb el desenvolupament de l'acció voluntària.
- k) Notificar a l'entitat de voluntariat la renúncia amb l'antelació suficient per poder adoptar les mesures necessàries per evitar perjudicis al programa en el qual participen.

3. MODEL DE GESTIÓ DE VOLUNTARIAT

3.1 Captació de voluntariat

En el procés de captació de voluntaris, serà necessari portar a terme una anàlisi de la realitat de l'entitat i definir la modalitat de captació en funció de les necessitats detectades.

Anàlisi de la realitat:

Per tal de que la captació sigui eficaç i doni resposta a les nostres necessitats, cal fer una anàlisi acurada de la realitat. Per tant, tindrem en compte:

- Definició de les necessitats de voluntariat.

La definició de les necessitats de voluntariat vindrà establerta per les necessitats que presenti l'entitat i les persones associades.

- Activitats i programes que es desenvolupen en ASSORME.

Les activitats i programes que es desenvolupen a ASSORME estan recollits al pla d'activitats anuals que elabora l'entitat. Aquest pla permetrà valorar possibles noves necessitats de suport de voluntariat.

- Nombre de persones voluntàries necessàries.

El nombre de persones voluntàries necessàries per cada activitat proposada al servei de voluntariat vindrà establert per la petició dels representants de l'entitat o de la persona responsable de les activitats i serveis.

Modalitats de captació:

Per les necessitats de voluntariat que presenta actualment ASSORME, treballarem des de la captació indirecta, és a dir, deixarem que les persones interessades en voluntariat amb ASSORME se'n facin ressò des de les notícies als mitjans de comunicació, a les xarxes socials, conferències amb informació de caràcter general des de la difusió i la sensibilització. També es podrà organitzar alguna campanya de captació directa en cas de necessitat.

3.2 Entrevista de voluntariat

L'entrevista de voluntariat, que portarà a terme la persona responsable, serà la primera presa de contacte entre entitat i persona voluntària, s'haurà de:

- Conèixer les motivacions de la persona: Això pot ajudar a encaixar-la millor en el marc dels llocs definits.
- Conèixer les habilitats, les experiències i altres elements de la seva trajectòria vital: Conèixer si ha col·laborat amb altres entitats, etc.
- Altres elements específics: Altres aspectes que l'entitat vulgui conèixer.

En aquest primer contacte entre entitat i persona voluntària, s'emprarà la fitxa inicial (annex 2).

3.3 Incorporació del voluntariat

Un cop la persona voluntària porta a terme l'entrevista de voluntariat, accepta les condicions proposades per ASSORME i es valora conjuntament un perfil de voluntariat adient a les seves expectatives i habilitats segons l'anàlisi de necessitats, es formalitza la incorporació. Serà necessari omplir i/o l'entrega de la següent documentació:

- Contracte de voluntariat (annex 3)

ASSORME
VOLUNTARIAT

- En cas de menors d'edat, autorització del tutor/a legal (annex 4)
- En cas de menors d'edat, contracte de voluntariat del delegat tutelar (annex 5)
- Full protecció de dades (annex 6)
- Full informatiu sobre l'exercici de drets sobre protecció de dades (annex 7)
- Formulari sobre l'exercici de drets sobre protecció de dades (annex 8)
- Full autorització d'imatge (annex 9)
- Full compromís de confidencialitat (annex 10)
- Entrega de fotocòpia del DNI i CV
- Entrega del certificat de delictes sexuals, en el cas d'intervencions amb menors (Instruccions: annex 11)
- Donar d'alta a l'assegurança (annex 12)
- Entrega del carnet de voluntari/a (annex 13)

3.4 Acompanyament del voluntariat

En el moment en que es formalitza la incorporació de la persona voluntària segons les passes esmentades a l'apartat anterior, el procés d'acompanyament correrà a càrrec del responsable del servei o president de l'entitat on s'ubica el voluntariat.

L'acompanyament no s'entén com una acció puntual, sinó com un procés continu que contempla els següents objectius:

- Implicar, comprometre i integrar al voluntariat.
- Motivar a la persona voluntària.
- Millorar la qualitat de l'acció.
- Supervisar la tasca.
- Detectar les necessitats del voluntari.
- Fer que la persona voluntària senti l'entitat com quelcom pròxim, com un suport.
- Facilitar al voluntari una persona de referència dins de l'entitat amb qui poder comptar quan necessiti qualsevol cosa.

A més, en el procés d'acompanyament s'ha de:

- Orientar, donant pautes a la persona voluntària per la correcta realització de la tasca que se li ha encomanat, mostrant-li els passos a seguir i la manera de funcionar en la nostra entitat.
 - Presentar l'entitat: explicar la raó de ser i l'activitat de l'entitat. Entrega del pla d'acollida (annex 14)
 - Descriure la funció del voluntariat: explicar quin és el paper del voluntariat, en quines àrees o programes actua, quines són les seves funcions, etc. És molt important que el voluntariat entengui i interpreti el paper que tindrà en l'entitat per evitar possibles malentesos.

ASSORME
VOLUNTARIAT

Presentar les condicions en les que es desenvoluparà el voluntariat: explicar a on i com es desenvoluparan les seves funcions, quin és la dedicació necessària, etc. És important transmetre quin és el compromís que s'espera per part de les persones voluntàries per poder establir la col·laboració. (annex 15)

- Motivar, en dos sentits, per una banda a utilitzar les seves capacitats i potencialitats i, per una altra banda, a millorar aquells aspectes que puguin fallar, ja sigui per falta de pràctica o per desconeixement.
- Realitzar un seguiment, no com a avaluació sinó entès com un suport al voluntariat en el desenvolupament de la seva activitat, oferint-li confiança, ajuda i seguretat. (annex 16)

3.5 Reconeixement del voluntariat

El reconeixement a la tasca de la persona voluntària ha de realitzar-se al llarg de tota la seva col·laboració i no de forma puntual. Existeixen diverses maneres de fer patent aquest reconeixement:

- Proporcionant tots els mitjans necessaris per el bon desenvolupament de la seva acció voluntària.
- Dedicant-li temps i espais per a la trobada i l'intercanvi.
- Valorant individualment la seva tasca.
- Proporcionar informació i formació adequada.
- Rebre el reconeixement d'altres professionals i dels directius de l'entitat.
- Oferir espais de trobada amb altres persones voluntàries.
- Proporcionar certificats que avalin la seva activitat. (annex 17)
- Rebre la certificació de les tasques realitzades
- Rebre felicitacions per Nadal, aniversari,
- Rebre un tracte personalitzat.

3.6 Desvinculació

Les persones voluntàries que passen per ASSORME ofereixen el seu temps, la seva energia i la seva dedicació segons les seves possibilitats i necessitats pròpies. Per aquest motiu, en el servei de voluntariat hi ha diferents tipus de voluntariat, des de puntuals, intermitents, llargs en el temps, entre d'altres. Aquesta varietat de voluntariat ens fa incloure la desvinculació com un procés a part en la gestió del voluntariat.

Degut als vincles afectius i d'identificació que la persona voluntària estableix en el temps que ha durat la seva acció voluntària, hem de donar el suport necessari en aquests moments, tancant el procés d'una manera càlida i acollidora, deixant les portes de l'entitat obertes per el que aquesta persona estimi oportú.

ASSORME
VOLUNTARIAT

Sigui quin sigui el procediment escollit, hem de permetre i facilitar que el voluntari s'acomiadi a la "seva manera" tant de l'entitat, com dels companys i els usuaris. D'aquesta manera estarem reconeixent fins a l'últim moment la condició de membre actiu que la persona voluntària té dins l'entitat.

Igualment és important que l'entitat mantingui en els seus arxius la informació registrada sobre les persones voluntàries que hagin finalitzat la seva col·laboració, ja que en el futur l'entitat i el voluntari podrien tornar a "trobar-se".

Pel procés de desvinculació, emprarem el model d'escrit de desvinculació (annex 18).

4. ASPECTES LEGALS

4.1 Marc Jurídic Autonòmic específic de voluntariat

La major part de les comunitats autònomes té la seva pròpia llei que afecta a les activitats realitzades en el seu territori. No hi ha contradicció entre la llei estatal i les lleis autonòmiques. Aquestes, en general, són més complertes, però en quant a drets i obligacions, són pràcticament idèntiques.

La normativa autonòmica envers marc jurídic específic de voluntariat a Balears, a l'article 15, punt 2, lletra j), especifica que la entitat ha de disposar d'assegurances que cobreixin els riscos i els accidents als quals puguin estar exposades les persones voluntàries en la realització de la seva acció de voluntariat, incloent-hi possibles responsabilitats civils a tercers.

4.2 Assegurança de voluntariat

L'assegurança per voluntariat inclou els requeriments establerts a la Llei 11/2019, de 8 de març, de voluntariat a les Illes Balears:

- a) Responsabilitat Civil: L'assegurança garanteix el pagament de les indemnitzacions que puguin resultar civilment responsables per danys corporals i/o materials, així com els perjudicis econòmics que d'ells se'n derivin ocasionats per terceres persones en el desenvolupament de la seva acció voluntària.
- b) Accidents: L'assegurança cobreix els possibles accidents i/o malalties derivades de la tasca com a voluntaris.

L'asseguradora ha facilitat les **Normes d'actuació en cas d'accident** i el formulari de comunicació d'accidents (annex 19) que s'haurà de dur emplenat, signat i segellat als centres d'atenció mèdica següents:

Clínica Juaneda (Vives Llull, 6 de Maó)

Clínica Salus (Canonge Moll, s/n de Ciutadella)
Excepte en el cas d'urgència vital que podrà anar al centre mèdic més proper.

5. ANNEXES

- Annex 1: Llei 11/2019, de 8 de març, de Voluntariat a les Illes Balears
- Annex 2: Fitxa inicial
- Annex 3: Contracte de voluntariat
- Annex 4: En cas de menors, autorització dels tutors legals
- Annex 5: Contracte de voluntariat delegat tutelar
- Annex 6: Consentiment d'ús i tractament de dades personals
- Annex 7: Full informatiu sobre l'exercici de drets sobre protecció de dades
- Annex 8: Formulari per a l'exercici de drets sobre protecció de dades
- Annex 9: Autorització d'ús d'imatges
- Annex 10: Compromís de confidencialitat de dades personals
- Annex 11: Instruccions per al tràmit de sol·licitud telemàtica del certificat de delictes sexuals
- Annex 12: Llibre de registre del voluntariat per a l'assegurança
- Annex 13: Carnet de voluntari/a
- Annex 14: Pla d'acollida
- Annex 15: Funcions i condicions del voluntariat
- Annex 16: Full de seguiment
- Annex 17: Certificat del voluntariat
- Annex 18: Escrit de desvinculació
- Annex 19: Normes d'actuació en cas d'accident